No. 25. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Dingsdag 5 Februari.

Zullen de departementen van Eeredienst in stand worden gehouden?

—

De eerste daad van het ministerie, met welke het, als het ware, geboren werd, was eene reductie in het aantal hoofden der ministeriëele departementen. In plaats van *negen* ministers zouden er voortaan slechts *zeven* zijn. Twee ministeriëele departementen, die daarvoor zekerlijk bij uitstek geschikt waren — die der Eerediensten — werden aan twee reeds met andere departementen belaste ministers toegevoegd. Bij zijne toelichtende memorie over de ontwerpen der staatsbegrooting, zeide het ministerie op dit punt het volgende:

»Met opzigt tot het departement *der Hervormde en andere Eerediensten* en tot dat van *de zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst*, in verband met het Koninklijk besluit van den 30sten october 1849, waarbij het bestuur van het eerstgenoemd departement is opgedragen aan den minister van Justitie en dat van het laatstgenoemde aan den minister van Buitenlandsche Zaken, is het gouvernement van oordeel, dat, na de ook alhier reeds aangebragte bezuinigingen, men thans niet verder kan gaan, dan met de jaarwedde van den minister slechts *voor memorie* uit te trekken. Intusschen zal men ook hier in het besteden der in te willigen geldsommen alle mogelijke bezuiniging kunnen betrachten, zonder die geheel uit te putten.

»Een nader grondig onderzoek van de werking dezer takken van openbaar bestuur, waartoe op dezen oogenblik natuurlijkerwijze de tijd ontbroken heeft, zal misschien nog tot *eenige besparingen* kunnen leiden; terwijl eindelijk, bij de overtuiging des gouvernements, dat, in den zin der grondwet, de godsdienstige gezindheden langzamerhand van den band des staatsbestuurs behooren te worden losgemaakt, deze departementen van bestuur, als afzonderlijke administratiën, later *geheel* zullen kunnen worden opgeheven, en de behandeling van de belangen der onderscheidene kerkgenootschappen, even als die van alle andere takken van bestuur zal kunnen plaats hebben."

Hoe diplomatisch gesteld, ten einde zich niet door onbedachte en onvoorzigtige beloften te binden tot iets, dat men later misschien niet zou kunnen nakomen, straalt echter in deze woorden zeer merkbaar het gevoelen door, dat de toevoeging dier beide departementen aan de ministers van Justitie en Buitenlandsche Zaken, slechts een eerste stap is, die door eene aanstaande meer volledige vereenvoudiging moet volmaakt worden. Dat men op den 19den november, toen het ministerie eerst eenige dagen in functie was en de vraag *hoe* en *waar* kon vereenvoudigd worden, nog niet grondig kon onderzocht zijn, meende niet verder te kunnen gaan »dan met de jaarwedde van den minister slechts *voor memorie* uit te trekken," laat zich zeer wel begrijpen. De *f* 16,000, die men reeds terstond door deze combinatie uitzuinigde, was een goed debuut. Maar verwondering en leedwezen moet het wekken, dat men op den 5den februari nog geen stap verder dan op den 19den november is, en dat het »nader grondig onderzoek" tot niets verder geleid heeft, dan tot het *voor memorie* uittrekken van de jaarwedde van den minister. Wij begrijpen, dat, zoolang de betrekkingen van het gouvernement met de kerkgenootschappen nog op den ouden voet voortduren, de afzonderlijke administratie niet geheel kan worden opgeheven, maar wij begrijpen niet, waarom de *departementen* van Eeredienst, de afzonderlijke lokalen, de afzonderlijke secretarissen-generaal en *al* de afzonderlijke ambtenaren insgelijks op den ouden voet moeten gehouden worden. Ziet men geene kans om de Eerediensten definitief bij eenig ander departement in te deelen, zoo kan men ze altijd voorloopig, als afzonderlijke afdeelingen, met de departementen, aan wier hoofden thans de waarneming is opgedragen, vereenigen. Wanneer en Binnenlandsche Zaken en Finantiën, en Oorlog en Marine voor een kring van zeer verschillende en uiteenloopende takken van bestuur slechts één secretaris-generaal noodig hebben, dan zal het toch waarlijk niet te veel gevorderd zijn, dat de secretaris-generaal van justitie tevens het secretariaat voor de zaken van de Hervormde en andere Eerediensten, en de secretaris-generaal van Buitenlandsche Zaken het secretariaat voor de zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst, waarneme. Als afdeelingen van de departementen van Justitie en Buitenlandsche Zaken zal men de dienst zekerlijk zuiniger en eenvoudiger kunnen inrigten dan thans, nu, behalve de *f* 16,000 ministerwedde, eigenlijk niets veranderd en niets bespaard is. En al ware de oogenblikkelijke bezuiniging, door die indeeling verkregen, ook slechts luttel, men zou echter eenen gewigtigen stap gedaan hebben, want men zou het *beginsel* hebben aangenomen, dat er geene afzonderlijke departementen van Eeredienst bestaan zullen, terwijl thans, zoo lang de departementen als zoodanig in wezen blijven en de dubbelministers voortgaan in hun tweederlei karakter te fungeren, alles onzeker is en het verwonderlijk schouwspel voorduurt van *zeven* ministers voor *negen* ministeriëele departementen.

Wij vertrouwen, dat het »nader grondig onderzoek," dat thans, nu de ministers drie maanden daaraan besteed hebben, waarschijnlijk wel ten einde spoedt, het bevredigend resultaat zal opleveren, dat er geenerlei [illegible] overwegend bezwaar [illegible], om de Eerediensten als afzonderlijke departementen op te heffen en ze definitivelijk, als afdeeling van bestuur, bij het een of ander departement in te deelen. Op den gang van het algemeen gouvernement oefenen zij geenen invloed uit; zij zetten geene kracht bij, zij ontnemen er geene. Zelfs het Burgerzin-kabinet pleitte alléén voor het behoud van de ministers voor de Eerediensten, om een paar sprekers meer voor de regering in de Kamers te hebben. En inderdaad is er geenerlei reden, waarom men voor de zaken der Eeredienst meer een ministerieel departement noodig zou hebben, dan b. v. voor de zaken van het onderwijs, voor [illegible] wetenschappen of voor den waterstaat.

Wat het gouvernement in zaken van Eeredienst te doen heeft, is, en behoort hoe langer zoo meer te worden van zuiver administrativen en finantiëelen aard. Inderdaad niets meer zijnde dan bureau van uitbetaling, behoort het eigenaardig tot den werkkring van het departement van Finantiën. Verkeert men thans ten opzigte der Eerediensten nog in eenen transitoiren toestand, zoo behoort dit een prikkel te meer te zijn, dien transitoiren toestand zoo spoedig mogelijk in eenen definitiven te veranderen, en dezen tak van bestuur zoo te organiseren, als hij behoort te zijn. Maar zelfs in dezen provisioneelen en transitoiren toestand moet men niet nalaten of vertragen, te verbeteren en te vereenvoudigen, wat men verbeteren en vereenvoudigen kan.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *30 jan.* Met de verkiezingen voor den Erfurter rijksdag, ziet het er over het algemeen zeer slecht uit. In bijna alle tot het Drie-koningenbond toegetreden staten, heerscht thans het grootste wantrouwen nopens de gevolgen van dezen stap; en hetgeen in de jongste dagen te Berlijn heeft plaats gevonden, is inderdaad weinig geschikt, om vertrouwen in te boezemen. Van daar dan ook, dat naauwelijks een 30ste gedeelte der kiezers opkomt, hetgeen van hunne zijde als eene protestatie tegen de zaak zelve mag aangezien worden. Het kleine getal kiezers dat opkomt, bestaat uitsluitend uit ambtenaren of andere van de regeringen afhankelijke personen, en de door deze gekozen wordende afgevaardigden, kunnen waarlijk niet geacht worden, dat zij de openbare meening vertegenwoordigen.

— De voorspelling van een weêrkundige alhier, reeds in november jl. gedaan, dat men gedurende dezen winter den Rijn, Moezel, Necker en Mein 7 malen met ijs zal bedekt zien, schijnt maar al te zeer vervuld te worden. Nadat althans de Mein gedurende eenige dagen weder bevaarbaar is geweest, is hij heden weder voor de vierde maal met drijfijs bedekt.

ENGELAND.

Londen, *31 jan.* Een brief uit Konstantinopel, dd. 9 januari, in de *Times* voorkomende, meldt het volgende:

Naar men zegt heeft de Britsche regering aan de Polen die Turkije moeten verlaten, verlof gegeven om naar Malta te komen, werwaarts eene oorlogsstoomboot, die hen te Varna, waar zij zich bevinden zal afhalen, hen zal geleiden. Men vindt het inconsequent van de Engelsche regering, dat zij het verblijf op genoemd eiland aan de Polen toestaat, terwijl zij zulks geweigerd heeft aan de Italiaansche revolutionairen.

De Turksche schatkist is schier geheel uitgeput. Voor eenigen tijd gaf de sultan last, om aanzienlijke sommen, bij wijze van geschenken, uit te betalen aan den groot-vizier, den minister van Buitenlandsche Zaken en onderscheidene andere hooge ambtenaren, maar de openbare kassen verkeerden in zulk een berooiden toestand, dat dit bevel niet uitgevoerd kon worden. De inkomsten van het Turksche rijk zijn wel zeer groot, maar op derzelver weg naar de schatkist versmelten zij meerendeels onder hooge en lage ambtenaren.

FRANKRIJK.

Parijs, *31 jan.* In de zitting der Wetgevende Vergadering van heden werd het wets-ontwerp, betreffende de ratificatie van het met België gesloten handelstractaat aangenomen. Twee leden der vergadering, de heeren *Levavasseur* en *Delebecque*, hebben hetzelve bestreden, als zijnde te gunstig voor België. Daarna werd aangeboden het wets-ontwerp, waarbij de 29 te Versailles veroordeelde vertegenwoordigers van hun lidmaatschap worden vervallen verklaard. Dit wets-ontwerp, werd tot onderzoek naar de afdeelingen verzonden. Het onderzoek over het wets-ontwerp houdende prorogatie van het bepaalde tijdstip voor de likwidatie der civiele lijst is tot maandag uitgesteld, daar de heer *Fould* nog niet gereed was. Dit uitstel vertraagt weder met een dag, de tweede beraadslaging over de wet op het onderwijs.

De Zwitsersche quaestie neemt een ernstiger karakter aan. Het door de noordsche mogendheden genomen besluit, om tegen den zomer te [illegible] schijnt waar te zijn. Heden [illegible] op het [illegible] [illegible] nopens de houding, welke

Frankrijk in deze quaestie zal aannemen, doch welke partij de regering kieze, zal deze zaak altijd groote moeijelijkheden aanbieden.

De Romeinsche zaak is nog verre van beslist te zijn. Nog altijd blijft het zekere tijdstip, waarop de Paus naar Rome zoude terugkeeren, onzeker, ofschoon men stellig meent te weten, dat de leening met het huis *Rothschild* gesloten is. Intusschen blijft de Fransche bezetting nog altijd noodzakelijk, en daar de door de Fransche Wetgevende Vergadering toegekende kredieten uitgeput zijn, zal men nieuwe kredieten moeten aanvragen, en deze geheele ongelukkige zaak dus weder op het tapijt komen.

In hare zitting van 26 januari heeft de Sardinische Kamer van Afgevaardigden het wets-ontwerp betreffende de uitschrijving eener nieuwe leening van 80 millioen, met 113 tegen 31 stemmen aangenomen. Het amendement van den gedeputeerde *Lanza*, waarbij het ministerie van Finantiën verpligt werd, deze leening voor de concurrentie open te stellen, werd verworpen, even als dat van den heer *Piscatory*, die de leening tot 50 millioen wilde verminderd hebben. De senaat nam met 43 tegen 5 stemmen aan, de door de Kamer van Afgevaardigden aangenomen wet betreffende de inning der belastingen. Over het wets-ontwerp betreffende de dienst van 1850, zal morgen beraadslaagd worden.

Parijs, 1 *febr.* De bestaande geschillen tusschen Engeland en Griekenland hebben tot groote verwikkelingen aanleiding gegeven, waarvan de tijding hier heden ontvangen is. Onmiddellijk had daarop een ministerraad plaats, onder het voorzitterschap van *Lodewijk Napoleon*, welke raad ook door den Engelschen gezant moet zijn bijgewoond. Daarop verzond de minister van Buitenlandsche Zaken, naar men zegt, een koerier naar Athene, met belangrijke depêches voor den Franschen gezant aldaar.

Een schrijven uit Athene van den 18den januari, deelt den stand van zaken volgenderwijze mede:

»Nadat het Engelsche gouvernement in den laatsten tijd de beste gezindheid ten aanzien van Griekenland had laten blijken, verscheen plotseling het Engelsche eskader, zamengesteld uit een veertiental schepen, voor Salamis. Het gerucht werd in omloop gebragt, dat de admiraal *Parker*, vóór naar Malta terug te keeren, met zijn staf Athene bezoeken wilde en er werden alle maatregelen genomen om hem feestelijk te ontvangen. Den daarop volgenden dag (16 januari) vroeg echter de heer *Wyse*, gezant van Engeland, den Griekschen minister van Buitenlandsche Zaken om een onderhoud, waarbij hij verscheen met den admiraal *Parker*, en waarin hij verklaarde: dat thans de tijd om te beraadslagen of te onderzoeken voorbij was; dat aan het Engelsche gouvernement binnen de 24 uren de door haar geëischte voldoening moest [illegible] worden en wanneer dit niet geschiedde, dat hij dan tot dwangmiddelen de toevlugt nemen zoude.

»Deze voldoening heeft in de eerste plaats betrekking: op de zaak van den Portugees *Pacifico*, voor wiens persoon en huis, die bij een klein oproer een weinig gehavend werden, 800,000 drachmen (ca. 800,000 francs) en dan nog £ 500 als schadevergoeding geëischt wordt, terwijl het niet alleen bekend is, dat deze *Pacifico* in behoeftige omstandigheden verkeerde, maar dat hij een soort van contract met het ministerie van Finantiën gesloten heeft, waarbij hij voor eene som van 8,000 drachmen van alle reclamatiën afziet. Ten tweede op de zaak van *Finley*, die thans op het punt stond van geschikt te worden. Voorts op de Ionische matrozen te Patras, voor welke Engeland per hoofd, £ 20 vordert. Eindelijk op de Ionische boot, welke naar het zeggen der Engelsche legatie, door agenten van het Grieksche gouvernement werd geplunderd; en eindelijk doet Engeland regten gelden op de eilandjes Cervi en Sapienza, die desniettemin volgens de bestaande tractaten aan Griekenland behooren.

»Groot was de indruk die deze eischen maakten. Reeds op den avond van den 16den leverde de minister van Buitenlandsche Zaken in handen van den Engelschen gezant eene nota in, waarbij werd voorgesteld om Frankrijk en Rusland als arbiters te benoemen. De beide gezanten van genoemde mogendheden beloofden der Grieksche regering alles voor haar te zullen doen wat in hunne magt was. Doch de Engelsche gezant was onverbiddelijk en gaf alleen een tweede uitstel van 24 uren.

»Men sprak er van, dat de admiraal *Parker* het voornemen had om de havens van Syra en Patras en den Pyreus te blokkeren. Daar, zoowel als te Athene, is men verwoed over het gedrag van Engeland, doch men weet bij voorbaat, dat een verzet tegen de kanonnen des admiraals ondenkbaar is. De weinige aanhangers der Engelsche partij in Griekenland, met den heer *Maurocordato* aan het hoofd, durven zich niet meer vertoonen.

»De 24 uren verstreken, zonder dat aan Engelands eischen [illegible] voldaan werden en men verneemt dan ook, dat de admiraal tot de dwangmiddelen is overgegaan. Al de Grieksche kusten werden in staat van blokkade verklaard, doch alleen voor Grieksche schepen; terwijl elk onder Grieksche vlag varend oorlogschip zal worden buit gemaakt."

Verscheidene fransche dagbladen behelzen overigens [illegible] over deze ontstaande gebeurtenis of geven hunne verontwaardiging over de handelwijze van het Engelsche gouvernement te kennen.

De *Courrier français* zegt echter, dat de tusschenkomst van den franschen gezant te Athene, den admiraal *Parker* genoopt heeft, voor dat hij de dwangmiddelen in werking bragt, nieuwe orders aan zijn gouvernement te vragen en geloofde men, dat de zaak langs diplomatieken weg nog zoude kunnen geschikt worden. Bij de verschillende ambassades en het ministerie heerscht heden ook meerdere gerustheid.

— Hoewel sedert eenige dagen de zittingen der Wetgevende Vergadering zich door kalmte kenmerken, voorziet men eerlang weder meer woelige discussiën. Vooreerst voorziet men grooten tegenstand tegen het wets-ontwerp over de benoeming der maires, waaromtrent zelfs verzekerd wordt, dat uit vrees hiervoor de regering besloten heeft deze wet te laten varen. Zoo melden dan ook de dagbladen, dat de regering de urgentie van dit wets ontwerp niet zoude verlangen en het naar den Raad van State zoude verzenden, met andere woorden, dat het deze wet aan de vergetelheid zoude overleveren. Maar volgens de jongste berigten verzekert men integendeel, dat men van dit verstandige besluit heeft afgezien, naar het schijnt op aandrang van het Elysée. De wet zal aan de Vergadering aangeboden en door het ministerie verdedigd worden.

Na deze discussie, die omstuimig dreigt te zijn, komt het wets ontwerp over het vervallen verklaren der afgevaardigden, die te Versailles veroordeeld zijn. De discussie, welke hierover heden in de bureaux heeft plaats gehad, doet ons de houding zien, welke de [illegible] aannemen. Zij erkent de vervallen-verklaring der afgevaardigden, die opgekomen zijn, maar niet van hen, die bij verstek veroordeeld zijn. Ook deze zaak doet storm verwachten.

— In de zitting van heden heeft de zuiver behoudende partij eene nederlaag geleden. Een voorstel van den heer *Cordier*, waarbij het parlementair initiatief aanzienlijk beperkt werd, werd met 346 tegen 250 verworpen, hoewel door de bovengenoemde partij ondersteund.

De heer *Piscatory* heeft verlangd de regering te interpelleren over de gebeurtenissen, die in Griekenland plaats grijpen. De minister van Buitenlandsche Zaken heeft verlangd, dat deze interpellatie werd uitgesteld, daar de regering nog in geene bijzonderheden konde treden, dewijl de laatste paketboot de Grieksche kusten verlaten had op het oogenblik, dat de admiraal *Parker* al de Grieksche havens in staat van blokkade gesteld had.

Overigens blijft deze zaak het voorname onderwerp der redeneringen van de dagbladen. Algemeen keurt men het gedrag van Engeland af, tegenover een zoo zwakken staat als Griekenland is, en op grond van ondergeschikte grieven. Volgens de loopende geruchten zoude echter deze zaak geene belangrijke gevolgen hebben, daar de tusschenkomst [illegible] gezant [illegible] den admiraal *Parker* bewogen had eerst nog nadere instructiën van zijne regering af te wachten. Waarop echter deze geruchten steunen, is onbekend, daar er geene latere berigten kunnen ontvangen zijn na het vertrek der paketboot, tijdens welker vertrek de havens geblokkeerd waren.

De parlementaire vereenigingen vermenigvuldigden zich in het oneindige. Zoo heeft men de club der echte legitimisten, wier orgaan de *Gazette de France* is, die der gematigde legitimisten, wier orgaan l'*Opinion Publique* is, vervolgens die der behouders onder de HH. *Molé*, *Thiers*, *de Broglie*, en eene andere onder de HH. *Leon Faucher* en *Piscatory*. Natuurlijk hebben bij deze vereenigingen warme betuigingen van eensgezindheid en sympathie plaats, maar ondertusschen scheidt men zich van elkander af en maakt afzonderlijke vereenigingen.

— Er was gisteren een gerucht in omloop, dat de Keizer van Rusland voornemens is eerlang tegen Konstantinopel op te rukken. Eene nota van den heer *Nesselrode* aan den heer *de Kiseleff* geeft een nieuwe reden op, voor dit zeer korteling genomen besluit van het Russische Kabinet. Dit gerucht was het onderwerp van vele gesprekken.

— Volgens een brief uit Konstantinopel, van den 15den januari, had de Oostenrijksche gezant, *Sturmer* de betrekkingen met de Porte nog niet hervat. De nieuwe commissaris der Porte in de vorstendommen, had Konstantinopel nog niet verlaten; men gelooft, dat hij wacht tot dat alles met Oostenrijk zal geregeld zijn, ten einde over [illegible] zaak der uitgewekenen nog te kunnen [illegible] dat hij naar Bucharest gaat. Ten aanzien van de vorstendommen was er nog niets geschikt tusschen Rusland en de Porte.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 2 *febr.* Onze correspondent te Frankfort meldt ons heden het volgende:

»Men spreekt hier tegenwoordig veel van een groot spoorweg-ontwerp, namelijk van eene zoogenaamde *Oost-Friesche-Midden-Duitsche baan, tusschen Frankfort en Emden, met een tak naar Arnhem.* Aan de hier gevestigde handelshuizen moet eene memorie zijn toegezonden betrekkelijk deze baan, welke hare voordeelen buiten twijfel stellen. Het plan is aldus: van Frankfort tot Giessen de Main-Neckar-spoorwegbaan te gebruiken, van daar over Wetzlar en Dillenburg, door het zoogenaamde Lhan- en Dilldal, de baan naar Siegen te voeren, verder naar aan het Lenne-Dal te leiden, en zoo aan den Berg-Märkischen en te gelijk aan den [illegible] spoorweg, aan te sluiten. Van laatstgenoemde plaats (bij Duisburg) zou een tak, op den regter-Rijnoever over Wezel en Emmerik naar Arnhem, en eene andere van Hamm over Munster, Lingen enz. langs de Eems naar Emden, gelegd worden.

»Voor Frankfort, als toekomstig zuidelijk eind-station dezer baan, heeft hare uitvoering een groot handels belang. Al de Duitsche staten, welke de baan moet aanraken, hebben in de deelen welke doorsneden worden, reeds opmetingen en waarderingen laten doen. Het ontbreekt nog slechts aan eene algemeene overeenkomst, welke men vertrouwt dat tot stand zal komen. Aan de noodige middelen tot verwezenlijking van het ontwerp zal het dan zeker niet ontbreken. De vereischte geldsommen zullen gevonden worden, indien de groote staten zich omtrent eene rente-guarantie verstaan kunnen."

(*A. C.*)

— De Weleerw. heer *Blaauw*, predikant te Leeuwarden, heeft eergisteren morgen aan den breeden kerkeraad der Ned. Herv. gemeente aldaar schriftelijk kennis gegeven, dat hij het beroep naar Rotterdam had aangenomen. De gemeente is zeer ter neêrgeslagen over dit besluit van den leeraar, dien men zoo gaarne in Leeuwarden had behouden.

(*A. C.*)

— De *Delftsche Courant* meent uit eene goede bron te weten, dat 's Rijks werf te Rotterdam opgeheven; het magazijn van vivres, thans te Delfshaven, naar Amsterdam overgebragt en het instituut voor de marine van Medemblik naar Delfshaven verplaatst zal worden.

's Gravenhage 3 febr. Bij Koninklijk besluit van den 27sten januari 1850, no. 46, is aan den heer mr. *L. A. Lightenvelt*, gewezen minister van Buitenlandsche Zaken, een pensioen verleend van *f* 2247, op grond van artt. 11 en 43 der wet van den 9den mei 1846 (*Staatsblad* no. 24).

Bij Koninklijk besluit van den 24sten januari 1850, no. 51, is aan den heer mr. *J. A. Mutsaers*, in hoedanigheid van gewezen minister voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst en wegens geldige diensten, vroeger in andere betrekkingen door hem bewezen, een pensioen verleend van *f* 711, op grond van artt. 11 en 43 der wet van den 9den mei 1846 (*Staatsblad* no. 24).

Zwolle, 30 *jan.* Met genoegen deelen wij het onderstaande programma mede, in de verwachting dat de dagbladen en tijdschriften, die de stoffelijke belangen van het vaderland behartigen, de bekendheid zullen bevorderen met de drie volgende hoogst belangrijke

PRIJSVRAGEN.

Daar in het houden van eenen grooten, vooral van eenen uitgelezen veestapel, de gronslag gelegen is der voornaamste verbeteringen in den landbouw, moet het van groot belang worden geacht, den landman op wetenschappelijke gronden bekend te maken, met alles wat strekken kan om hem zijnen veestapel op de voordeeligste wijze te doen onderhouden en veredelen.

Verbeteringen moeten ook hierin, vooral, van het opkomende geslacht, te gemoet gezien worden.

Het is hierom, dat het departement Zwolle der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* verlangt te ontvangen *een schoolboek* in leeslessen, geschikt voor de hoogste klasse der dorpscholen, *over de vaderlandsche veehouderij*.

Hetzelve moet bevatten *eene beknopte* beschrijving van de voornaamste rassen van het paard, het rund, het schaap en het varken, met hunnen verschillenden aanleg; hoe die rassen zijn ontstaan; — handelen over de meest gepaste voeding van het bovengenoemde vee, en de verschillende voedingskracht der voederstoffen; over goede en slechte weide en zomerstalvoedering van het rund; over de inrigting der stallen, de mestmaking en alles wat op het genoemde vee voordeelig of nadeelig werken kan; over de middelen waardoor men hetzelve kan veredelen, met verwijzing vooral naar hetgeen daarin binnen- en buitenslands is gedaan en navolging verdient; over de verschillende wijze der winstgeving van dit vee door aanfokken van jong vee, kalvermesting, melkerij, boter- en kaasmakerij.

Het departement verlangt, dat de schrijver met vermijding van allen vertoon van geleerdheid, zich [illegible] in het licht te stellen, wat de *Veehouder* hebbe na te laten, wat hij vooral in toepassing moet brengen.

Het departement verlangt bij de beschrijving der veerassen enkele afbeeldingen, die in den tekst kunnen worden gedrukt.

Het schoolboek zal *zes* vellen compressen druk mogen beslaan.

De beoordeeling zal worden toevertrouwd aan vijf daartoe bevoegde mannen.

Aan den schrijver van het der bekrooning waardig gekeurde geschrift, zal een prijs worden toegekend van *honderd guldens*, — benevens een landhuishoudkundig boekwerk ter waarde van *f* 50.

Het bekroonde school-boek wordt het eigendom des departements.

De antwoorden zullen *franco* moeten worden ingezonden voor 1 februari 1851, aan het adres van den secretaris des departements, geschreven moeten zijn door eene andere hand dan die des autheurs en voorzien zijn van eene spreuk, waarmede tevens moet geteekend worden een verzegeld

briefje, bevattende den naam en de woonplaats des schrijvers.

De briefjes, behoorende bij de onbekroonde stukken, zullen ongeopend, in eene vergadering des departements, worden verbrand. Deze stukken zullen op *franco* aanvrage, tegen behoorlijk bewijs van eigendom, bij den secretaris des departements kunnen terug gevraagd worden.

Het departement voornoemd.

L. VROOM. *Tweede Voorzitter.*
L. N. SCHUURMAN. *Secretaris.*

De Overijsselsche Vereeniging tot Ontwikkeling van Provinciale Welvaart, overtuigd van het groote nut voor den vaderlandschen landbouw, om op de plattelands-scholen een doelmatig landbouwkundig onderwijs in te voeren, en willende daartoe den weg helpen bereiden, looft eenen prijs van *honderd vijftig gulden* voor het best gekeurd antwoord van ieder der *twee navolgende vragen uit:*

Ten eerste wordt gevraagd: *een leesboekje over de mestmakerij, de wijze van bemesting en vruchtbaarmaking van den grond;* bevattende eene opgave van al de verschillende mestsoorten uit het plantaardig-, dierlijk- en delfstoffelijk rijk, welke hier te lande reeds gebruikt worden, of gebruikt zouden kunnen worden, mitsgaders van de verschillende wijzen van bemesting en vruchtbaarmaking van bouw- en graslanden, welke reeds hier te lande in zwang zijn, of met goed gevolg in praktijk te brengen zouden zijn.

Men verlangt bovendien eene beschrijving eener goed ingerigte mestvaalt of meststal, en de bewerking, die de mest daarin moest ondergaan, en eindelijk eene opgave van de mestsoorten, welke naar den verschillenden aard van onzen bodem, voor de teelt van verschillende gewassen moeten worden aangewend, alsmede van de afwisseling, die in het gebruik der mestsoorten moet worden in acht genomen.

Ten tweede: *een leesboek over melkerij en botermakerij.* De vereeniging verlangt, dat, als inleiding een kort vertoog vooraf ga van het belang voor onzen landbouwenden stand, om, bij de mededinging van andere volkeren, zich algemeen op eene deugdelijke boterbereiding toe te leggen.

Wijders moeten als hoofdpunten worden behandeld: de invloed van de voeding en in het algemeen van de goede behandeling van het vee op de hoeveelheid en de deugdelijkheid van de melk; — de invloed van de zindelijkheid op de melkerij en botermakerij; de inrigting van eenen melkkelder en karnhuis; — eene opgave en beschrijving van het beste vaatwerk, karnen en andere werktuigen, tot de boterbereiding gebezigd, zooveel mogelijk met kleine afbeeldingen daarvan opgehelderd, en verders eene opgave van al hetgeen bij de opvolgende werkzaamheden der boterbereiding in acht moet worden genomen.

Deze Leesboekjes, tot schoolgebruik bestemd, moeten in eenen bevattelijken kindertoon opgesteld, in leeslesjes ingedeeld zijn, en niet meer dan zes vellen druks beslaan. De antwoorden moeten met eene andere hand dan die der opstellers geschreven, met eene spreuk voorzien, en vergezeld van een besloten briefje, met dezelfde spreuk gemerkt en inhoudende den naam en de woonplaats des schrijvers, voor den 1sten februari 1851 vrachtvrij worden toegezonden aan den ondergeteekende, directeur der voormelde vereeniging, den Heer *B. P. G. van Diggelen*, ingenieur te Zwolle.

De bekroonde prijsverhandelingen blijven het eigendom der vereeniging. De inzenders van antwoorden, die niet bekroond zijn, zullen dezelve terug kunnen bekomen binnen den tijd van zes weken na de bekroning, die in de *Landhuishoudelijke Courant* zal worden aangekondigd, met opgave aan de spreuk der verhandeling en vergunning aan de directie, om het bijgevoegd verzegeld briefje te openen, willende na dien tijd alle verzegelde briefjes ongeopend worden vernietigd.

Zwolle, den 16den januari 1850.

De directie der Overijsselsche Vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart.

Mr. B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS.
Mr. J. A. VAN HOEYEN.
B. P. G. VAN DIGGELEN.

Arnhem, 3 *febr.* Heden in den morgen te 1½ ure kwam zijne Majesteit met eenen extra trein alhier aan, vergezeld van Hoogstdeszelfs adjudanten baron *Constant de Rebecque*, den kolonel *Hazebomme* en particulieren secretaris *de Kock*; na verder den nacht in het hôtel *de Zon*, van den heer *de Haas* doorgebragt te hebben, bezocht Zijne Majesteit vroegtijdig de rivier den Rijn, met voornemen om in den voormiddag de Waal te Lent en vervolgens de ijsstopping in den Rijn te Pannerden in oogenschouw te nemen. Vervolgens zal Z. M. Hoogstdeszelfs moeder de Koningin, wed. op het kasteel Bijljen te Velp bezoeken.

— Het concert van de 40 Fransche bergzangers, in ons vorig nommer vermeld, moet voorloopig gedurende 14 dagen uitgesteld zijn. Ook het concert door mejufr. *Leich* te geven, zal vooreerst geen voortgang hebben.

Arnhem, 4 *febr.* Heden morgen om 7 ure is Z. M. met den eersten trein weder naar 's Gravenhage vertrokken. Aan het op gisteren door Z. M. voorgenomen bezoek der gevaarlijkste punten aan Rijn en Waal, moet, tengevolge berigt van den hoofdingenieur, geen gevolg zijn gegeven.

— In de laatste 24 uren is het water hier wederom 1 el 2 palm gevallen. De overvaart heeft geregeld plaats. — Te Pannerden zit het ijs nog vast.

— Men verneemt, dat op donderdag, den 14den dezer, de heer *Sloot* voornemens is met mejufvrouw *Hartmans*, chanteuse uit Dusseldorp, hofkamerzangeres van H. K. H. Prinses *Frederik der Nederlanden*, alhier een concert te geven.

— Ook de heer pianist *Mortier de Fontaine* zal eerstdaags tot hetzelfde doel deze stad bezoeken.

— Zaturdag laatstleden had te Oldehove een voorval plaats, dat vreeselijke gevolgen had kunnen na zich slepen. Dien dag woei er, zoo als men weet, een sterke wind uit het noordoosten. Voor dien wind nu dreigde het huis van zekeren *P. A. Rienewerf*, kleermaker, nabij Oldehove, te bezwijken. De man, dit bemerkende, snelt naar het dorp, om een timmerman te halen, zijne vrouw en vijf nog jonge kinderen in de bouwvallige woning achterlatende. Terwijl hij zoo zich rept, om het dorp te bereiken, ziet hij nogtans van tijd tot tijd eens om naar zijn huis; en juist, als hij dit weder doet, staat hij eensklaps als aan den grond genageld, want hij ziet zijne woning instorten boven de zijnen. De schrik, die voor een oogenblik zijne voeten als in boeijen sloeg, geeft ze in het volgende oogenblik vleugels, en hij vliegt ijlings naar den puinhoop, waaronder hij zijne [illegible] vijf onnoozele kinderen begraven waant; doch, wie schetst zijne verwondering en dankbare blijdschap, toen hij vrouw en kroost behouden en wel naast zijn omgevallen huis zag staan. Aan de vlugheid en beradenheid der moeder, schoon zelve door een steen reeds deerlijk aan het hoofd gekwetst, was het gelukt, met de kinderen, waarvan het eene in de wieg lag en een ander in een kinderstoel zat, nog even in tijds het neêrstortend dak, en een anders maar al te waarschijnlijken dood, te ontkomen. (*Pr. Gr. Ct.*)

Staat der Rivieren in Gelderland enz.

Rapporten van 2 februari.

Boven-Rijn.

30 jan., 4 uur n. m., te Coblenz, 14 vt. 10 dm. — Het water is wassende. Het ijs aan de Lurley nog vast.

30 jan., 4 uur n. m., te Dusseldorf 13 vt. 1½ dm. — Weinig drijfijs.

30 jan., 12½ uur v. m., te Bislich 19 vt. 9 dm. — Drijfijs.

1 febr., 3 uur v. m., te Oberhetter 24 vt. 5 dm. — Het ijs vast. — De dijk tusschen Rees en Bienen die gisteren overliep, is gekeerd en thans buiten gevaar.

1 febr., 1 uur n. m., te Emmerik 5.32 el; in de laatste 26 uren gewassen 7 dm. — IJs vast. — Water vallende.

1 febr., 1½ uur n. m., te Spijk 6.57; 1.23 el onder nul of het noodpeil; gewassen 7 dm. — IJs vast. — De inscharing van den Spijkschen dijk blijft in goeden waterkeerenden staat.

1 febr., 8 uur v. m., te Oud-Zevenaar. — De Lijmersche overlaat waakt nog 6 dm.

1 febr., 4 uur n. m, te Lobith — De overlaat te Lobith werkt met 2.37 el.

Waal.

2 febr., 6 uur v. m., te Hulhuizen 7.28 el; 0.88 el onder nul of het noodpeil; gevallen 8 N. dm. — Het ijs vast. — Water vallende.

2 febr., 8 uur v. m., te Lent 6.50 el; 2.50 el onder nul of het noodpeil; gevallen 26 N. dm. — Drijfijs, vooral aan de Nijmeegsche zijde.

1 febr., 3½ uur v. m., te Andelst 6.36 el; 2.24 el onder nul of het noodpeil; gewassen 21 N. dm. — Het ijs even in beweging geweest; verder beneden, het ijs op de Waal vast.

Neder-Rijn en Lek.

2 febr., 6 uur v. m., te Pannerden 7.19 el; 0.76 el onder nul of het noodpeil; gevallen 3 N. dm. — Het ijs vast.

1 febr., 8 uur v. m., te Arnhem 6.20 el; 0.70 el onder nul of het noodpeil; gewassen 18 N. dm. — Het ijs vast.

1 febr., 8 uur v. m., te Eck en Wiel 3.90 el; [illegible] onder nul of het noodpeil; gewassen 76 N. [illegible]

1 febr., 8 uur v. m., te Culemborg 3.51 el; 2.59 el onder nul of het noodpeil; gewassen 34 N. dm. — Het ijs vast.

IJssel.

1 febr., 8 uur v. m., te Westervoort 5.65 el; 0.85 el onder nul of het noodpeil; gewassen 25 N. dm. — Het ijs vast.

Van den IJssel zijn overigens hier (te Lent) geene berigten ontvangen.

Maas.

1 febr., 5 uur v. m., te Neerasselt 5.55 el; 1.05 onder nul of het noodpeil; in de laatste 10 uren gewassen 7 N. dm. — Het ijs vast.

1 febr., 10½ uur v. m., te Alphen gewassen 12 N. dm. — Het ijs vast.

Wij blijven door de ijsbezettingen bovenwaarts steeds in eenen zorgelijken toestand, schoon de val van het water, te Lent opgemerkt, doet hopen, dat er beneden ruimte is gekomen.

De algemeene gesteldheid der rivieren is als volgt: De ijsstopping aan de Lurley en St. Goar stond den 30sten nog vast. Bacharach en omstreken [illegible] der water; dien [illegible] was de gevallen. Te Dusseldorp den 31sten steeds veel ijsgang.

De dijks-overloop beneden Rees is door noodkeeringen gestuit en voor het oogenblik buiten gevaar.

Te Neder-Hetter, Emmerik, het Spijk en Millingen den 1sten het ijs nog vast en het water iets geweken.

De Oude Rijnmond werkte den 1sten n. m. met 237 duim, en aan den Lijmerschen overlaat was het water nog 6 duim onder het overlaatspeil.

Aan de Waal- en Neder-Rijn-monden zat het ijs dezen morgen nog vast met 88 en 76 duim onder het noodpeil en eenigen val van water.

Te Nijmegen was den 1sten steeds blank water. Te Andelst eenige ijsbeweging, doch verder de geheele Waal nog vast.

Te Arnhem stond het water heden morgen 72 duim onder het noodpeil, dus iets geweken. — Sedert weder iets wassende, — het ijs alhier nog vast. — De passage alleen voor de voerlieden met brieven zonder passagiers mogelijk. — Dooi. Verder den 1sten op den Neder-Rijn en Lek het ijs overal nog vast, met was van water, zoodat gisteren de afvoer door het ijs beneden Arnhem grooter dan de toevoer boven de stad was.

De IJsselmond heden morgen nog vast met passage te voet; water 80 duim onder het noodpeil, zonder was of val.

Te Doesborgh is het den 1sten losgegaan en doorgedreven. — Verder op den IJssel nog alles vast, met was van water.

De Maas te Maastricht den 31sten 55 duim gevallen.

Van Roermond tot ½ uur beneden Gennip is de Maas open en buiten de oevers getreden. Beneden Gennip den 31sten nog vast.

Langs Venlo den 31sten steeds veel ijs afdrijvende.

Boven Grave heeft eene zeer sterke ijsstopping gezeten, zoodat de Beersche Maas ongemeen sterk gewerkt heeft.

Verder op de Maas alles nog vast, alleen omstreeks Werkendam was den 29sten n. m. op de Merwede en in de Bakkerskil eenige beweging geweest.

De Baardwijksche overlaat werkte den 31sten v. m. nog niet, doch zulks was ophanden.

Gisteren is de Waal te Andelst en Slijk Ewijk te drie ure en te acht ure na den middag eenige oogenblikken in beweging geweest, doch heeft het ijs slechts 80 à 90 ellen voortgeschoven.

Bij Hulhuizen en de Peppelengraaf is er geene verandering van eenig belang in den staat der rivier bespeurd; op laatstgenoemde plaats is over eene lengte van 400 de noodkeering voltooid.

De Zoegsche dam aan de Gentsche uiterwaarden was gisteren op het punt van te bezwijken, doch is heden nacht behouden tot groot voordeel van den bedenkelijken Gentschen kommerdijk, waarop anders de volle stroom zoude zijn komen te staan.

Heden morgen te 7 ure is de Waal te Oosterhout en Slijk Ewijk losgegaan en dreef te 8 ure nog snel voort; waaraan de val van het water is toe te schrijven, hieronder te vermelden.

De staat der dijken is voldoende, en de noodkeeringen op de gevaarlijkste plaatsen gereed. Heden nacht is de rivier tegenover Lakemond en Wageningen opgeruimd.

Het water teekent te middernacht 6.77.

2 uur.	6.78.
3 »	6.79.
4 »	6.80.
6 »	6.80.
7½ »	6.45.
8½ »	6.50.

De heden avond langs het Noorderboord van Neder-Rijn en Lek opgekomen berigten, melden dat het ijs den 1sten 9½ uur n. m. te Wageningen opgebroken en doorgedreven is, zoodat van af het Lekskensveer nederwaarts de rivier open is. Zoo ook aan de Grebbe en bij vakken verder nederwaarts op de Lek. Dit, gevoegd bij het thans open zijn van de Boven-Waal, vergunt te hopen dat tusschen Arnhem en het Lekskens-veer de opruiming zonder ongelukken zal geschieden. [illegible]

Op den IJssel is het ijs te Zutphen en Deventer heden opgebroken.

Op de Boven-Maas is het water sterk vallende.

Over het algemeen is dus de tegenwoordige staat niet ongunstiger.

Rapport van 3 februari.

Boven-Rijn.

1 febr., te Rees 26 vt. 8 dm. — Het ijs in beweging geweest.

1 febr., 9½ uur n. m., te Oberhetter 23 vt. 11 dm. — Men vreesde voor het behoud van den dijk tusschen Rees en Bienen.

2 febr., 11½ uur v. m., te Emmerik 7.30 el; gevallen 2 N. dm. — Het ijs vast.

2 febr., 1 uur v. m., te Spijk 6.65 el; [illegible] onder nul of het noodpeil; gewassen 8 N. dm. — Het ijs in beweging geweest.

3 febr., 2½ uur v. m., te Lobith [illegible] Het ijs in den Rijn in beweging. De overlaat werkt met 2 [illegible]

Waal.

3 febr., [illegible] 3 uur in beweging geraakt.

3 febr., 8 uur v. m., te Lent 6.85; 2.15 el onder nul of het noodpeil; gewassen 35 N. dm. — Drijfijs. — Het water sedert gisteren morgen in de eerste 12 uren gevallen 1.35 el, doch in de laatste 12 uren weder gewassen 1.70 el.

Neder-Rijn en Lek.

3 febr., 6 uur v. m., te Pannerden 7.11 el; 0.74 el onder nul of het noodpeil; gewassen 2 N. dm. — Het ijs is in den afgeloopen nacht in beweging geweest, doch weder vastgeraakt.

2 febr., 12½ uur n. m., te Eck en Wiel 5.45 el; 0.85 el onder nul of het noodpeil; gewassen 132 N. dm. — Het ijs sterk doordrijvende.

2 febr., 8 uur v. m., te Culenborg 4.15 el; 1.95 el onder nul of het noodpeil; gewassen 64 N. dm. — Het ijs in beweging geweest.

IJssel.

2 febr., 8 uur v. m., te Westervoort 5.70 el; 0.80 el onder nul of het noodpeil; gewassen 5 N. dm. — Het ijs vast.

1 febr., 8 uur v. m., te Doesborgh 3.30 el; gewassen 60 N. dm. — Het ijs losgegaan en doorgedreven.

1 febr., 8 uur v. m., te Zutphen 3.25 el; gewassen 40 N. dm. — Het ijs vast.

Door den aanzienlijken val van het water, die gisteren te Lent was opgemerkt, vermoedde men reeds dat er benedenwaarts aanzienlijke opruiming zoude hebben plaats gehad. Dit vermoeden werd heden morgen door een berigt uit Gorinchem bevestigd, zijnde *van Hardinxveld tot Lent het ijs overal losgegaan en doordrijvende.* — Er is dus nu ruimte voor het water en ijs dat nog van bovenwaarts te wachten is. — De toestand langs de Waalzijde wordt veel minder zorgelijk geacht, als die geweest is.

De berigten uit Rees, gisteren (2 februari) ontvangen, luiden ongunstig. Er scheen geene mogelijkheid te zijn den overloop van den dijk te stuiten. Een groot deel van het Zutphensche verkeert dus in dreigend gevaar van onder water gezet te worden.

---

4 febr., 8 uur v. m., te Arnhem 4 el, gevallen 120 N. dm.

Advertentiën.

Heden morgen overleed, na een smartelijk lijden van 5 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne 4 kinderen en verdere betrekkingen, in den ouderdom van ruim 53 jaren, *MARIA WEENINK*, dierbare Echtgenoote van

ARNHEM, 2 Februarij 1850.

P. TEUNISSEN.

De nagelatene Betrekkingen van den Heer *ANTHONY VAN HOBOKEN, VAN RHOON EN PENDRECHT EN CORTGENE*, danken hiermede voor de eer aan deszelfs stoffelijk overblijfsel bewezen, door zoo velen, welke het lijk grafwaarts volgden en door het eerbiedig aanschouwen van een aanzienlijk gedeelte zijner Stadgenooten. Heeren Reeders en Gezagvoerders van Schepen in het bijzonder, maar ook allen, die op eenige wijze in de ramp der Betrekkingen deelden, ontvangen de betuiging der opregtste erkentelijkheid.

ROTTERDAM, 2 Februarij 1850.

---

† † † DE GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE *GELDERLAND*, maken bij deze aan de Ingezetenen bekend, dat de Provinciale Begrootingen over de diensten van 1845 en 1846 en de goedgekeurde en geslotene tweede of laatste suppletoire Rekeningen over 1845, de eerste suppletoire Rekeningen over 1846 en de tweede of laatste suppletoire Rekening over 1846, te rekenen van heden, gedurende veertien dagen, van [illegible] 9 tot 12 ure, op de Griffie van het Provinciale Gouvernement, ter inzage van ieder ingezeten, zullen worden gelegd.

Arnhem, den 2den Februarij 1850.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.
Ter ordonnantie van dezelve,
L. A. J. W. SLOET.

OPENBARE VERKOOPING

VAN

WEIDELANDEN.

Op Zaturdag den 2den Maart 1850, zal bij inzetting [illegible] geveild en veertien dagen later, op Zaturdag [illegible] Maart 1850, finaal worden verkocht, [illegible] des voormiddags om 11 uur, te [illegible] *Heeren-Logement*.

Gemeente [illegible] in de [illegible], Sectie L.

1. De WEIDE, *Pijlbroek* of *Groote Weide*, No. 61, groot 4 Bunders, 36 Roeden, 50 Ellen.

2. De WEIDE, *Basterhofstede* of *Lage Boerkamp*, No. 99, groot 3 Bunders, 5 Roeden, 20 Ellen.

3. De WEIDE, *Biezenkamp*, No. 62, groot 2 Bunders, 77 Roeden.

4. De WEIDE, *Cremersweide*, No. 23, groot 6 Bunders, 94 Roeden, 40 Ellen.

5. Het BOUWLAND, *Cremersmate*, No. 22, groot 2 Bunders, 58 Roeden, 90 Ellen.

Gemeente Angerlo, in het Broek, Sectie D.

6. De WEIDE, *de Middenste Weide*, No. 88, groot 4 Bunders, 98 Roeden, 40 Ellen.

7. De WEIDE, *de Hooge Weide*, No. 101 en 102, groot 3 Bunders, 71 Roeden, 40 Ellen.

8. De WEIDE, *de Paarden Weide*, No. 103, groot 1 Bunder, 67 Roeden, 70 Ellen.

Narigt omtrent de voorwaarden is te bekomen aan het Kantoor van den Notaris Mr. *R. W. J. KETJEN*, te *Doesborgh*.

---

† † † *Velp 31 jan.* Het heeft Hare Majesteit de Koningin-Moeder weder behaagd, bij al de weldaden aan de Velpsche behoeftigen bewezen, ook de jaarlijksche bijdrage te voegen van VIJFTIG GULDEN, voor het genootschap: *de Moederlijke Weldadigheid*. Moge zij nog lang de bescherming van die edele Vorstin ondervinden, en haar verblijf in deze gemeente een zegenend aandenken achterlaten.

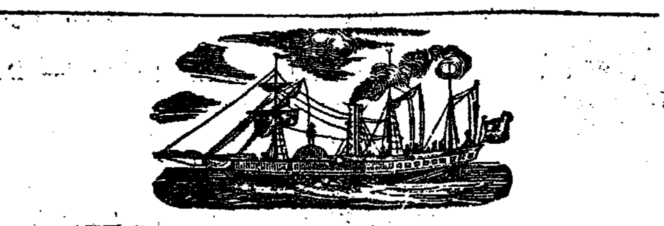
---

† † † Diegenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan de onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van wijlen den Hoog Welgeb. Heer mr. *J. N. W. A.* Baron *VAN HUGENPOTH TOT AERDT*, laatstelijk gewoond hebbende te *Utrecht* en aldaar den 30sten December 1849 overleden, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen vóór 12 Februarij 1850, ten Kantore van den Notaris *KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*.

Tegen 1 Mei of eerder verlangt men als TUINIER, een persoon van middelbare jaren, Gehuwd of Ongehuwd, tevens bekwaam om HUISWERK te verrigten, en met een Paard te kunnen omgaan.

Adres met *franco brieven*, onder Letter F., bij de Boekverkoopers *M. WIJT & ZONEN*, te *Rotterdam*.

Met Mei aanstaande wordt *GEVRAAGD*, in de nabijheid van *Utrecht*, eene bekwame KEUKENMEID, [illegible] eene [illegible] onder Lett. B, bij den Boekhandelaar *C. BIELEVELT*, te *Utrecht*.

Wekelijksche Stoomboot-dienst

TUSSCHEN

DORDRECHT EN LONDEN,

VOOR

PASSAGIERS, GOEDEREN EN VEE.

Het geheel Nieuw Gebouwd IJZEREN SCHROEF-STOOM-SCHOONER SCHIP *STAD DORDRECHT*, groot ruim 300 Ton, zal met MEI AANSTAANDE, voor bovengenoemde Dienst, in de Vaart gebragt worden.

De tijd van vertrek zal nader worden bekend gemaakt.

Informatiën zijn inmiddels te bekomen te Dordrecht, ten KANTORE DER DIRECTIE, Maartensschat, Lett. A, No. 104.

Door de uitwerking der Zalf en Pillen van HOLLOWAY [illegible] iemand het volkomen gebruik zijner leden weder erlangd.

De heer *JONH COCK*, een zeer aanzienlijk heer te *Madron* bij *Penzanze*, had sedert een geruimen tijd zijn huis niet kunnen verlaten ten gevolge van een sterken aanval van jicht; hij ontving de beste geneeskundige hulp maar alles te vergeefs. Ten laatste nam hij zijne toevlugt tot de Pillen en Zalf van *HOLLOWAY*, en tot verwondering van allen die zijnen beklagenswaardigen toestand kenden, werd hij door derzelver uitwerking volkomen hersteld, en herkreeg het gebruik zijner leden.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende.

Doosjes Pillen van ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ7.75, ƒ15.50, ƒ23.50; *Potjes Zalf* van ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ8.15 ƒ15.90 ƒ23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

C. R. MARX heeft de eer bij deze te berigten, dat zijn twintigste jaarlijksch CONCERT, onder welwillende medewerking der Muzijk-Vereenigingen *Cecilia*, *Euphonia*, *Euterpe* en het Stedelijk Muzijkcorps, zal plaats hebben op Dingsdag den 5den Februarij 1850, in de gewone Concertzaal. Het programma zal nader bekend gemaakt worden. — Aanvang te 6½ ure.

Schouwburg te Arnhem.

Door de K. Z. H. Tooneelisten, onder Directie van den Heer *A. PETERS.*

Donderdag den 7den Januarij 1850.

LAURIERBOOM EN BEDELSTAF,

OF DRIE JAREN UIT HET LEVEN VAN EEN DICHTER, met een Naspel,

Drama in vijf bedrijven.

HET WETBOEK DER VROUWEN.

Blijspel met Zang.

Aanvang te half zeven ure.

Burgerlijke stand.

ARNHEM:

Van 25 tot en met 31 januari.

Ondertrouwd: J. Wiggers, 28 j., en E. Jansen, 33 j. — W. van der Kamp, 25 j., en D. Hulsman, 23 j. — W. Valk, 31 j., en J. Breukink, 29 j.

Gehuwd: E. Visser, met B. Frankfort. — H. Hendriks, met H. Kleermans. — F. Orth, met A. Link. — G. J. Dinkelo, met C. G. van Leijden. — H. Liethoff, met A. Wesselink. — G. Hilders, met T. van der Essen.

Bevallen: L. C. F. van Aalst, geb. van Ophuijsen, D. — G. de Jongh, geb. Sloot, Z. — A. Willemsen, geb. ter Laak, D. — A. C. Bronkhorst, geb. Rokers, Z. — W. A. Otterlo, geb. Tijskens, D. — E. Koenen, geb. Mulders, Z. — A. Wieland, geb. Willemsen, Z. — J. Arendsen, geb. Hopaf, D. — H. Coeleman, geb. ter Maten, Z. — J. Jansen, geb. van de Poort, D.

Overleden: A. H. van den Heuvel, ehevrouw van J. C. B. Stigter, 48 j. — R. Hooijer, echtgenoote van G. Stokhorst, 64 j. — A. M. E. Evers, 14 d. — M. Tolsma, echtgenoot van A. Ox, 60 j. 9 m. — Doodgeb. D. van G. H. C. Gauert en W. van der Burgt. — M. Hendriks, 5 m. — A. van Amerongen, wed. van A. Preusterink, 53 j. — F. C. van der Linden, 20 j. — M. van Maanen, wed. van P. M. Vongers, 75 j. — M. van Bommel, echtgenoote van A. Snoon, 43 j. — C. Versteeg, wed. van H. van Laar, 65 j. — J. de Lamaer, echtgenoot van H. Bresson, 36 j. — C. Poulus, echtgenoote van H. van Ekeren, 87 j. — Doodgeb. D. van J. Scholten en C. van Elsnid. — J. W. Meijer, 6 j. — J. Hendriks, 3 j. 10 m. — J. van der Kaaij, 23 j. — E. van Reenen, huisvr. van W. D. Brak, 69 j. — J. Hoogwijk, 9 m. — J. Lorian, 72 j. — D. te Boekhorst, 25 j. 5 m.

CULEMBORG:

Van 19 tot en met 26 jan.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: M. van Hoogwaarden, geb. Snoek [illegible]

Overleden: Doodgeb. Z. van C. Kuijlenburg. — H. van Maurik, 77 j. — G. Nieuwenhuizen, 5 j. 11 m. — A. C. Brouwer, 11 j. 5 m. — W. Redel, 83 j. — C. Hondius, 52 j. 5 m.

Marktprijzen.

TIEL, 28 december.

Wij hadden weder een goeden aanvoer van *Tarwe* en werd tot vorige prijzen vlug opgeruimd. Met *Rogge* was het iets beter, *Boonen* en *Haver* als voren, in *Garst* gaat weinig om. — Nieuwe *Tarwe* van ƒ5.50, 6.50 tot 7.00. — *Rogge* van ƒ4.40 tot 4.90. — *Duivenboonen* van ƒ4.40 tot 5.00. — *Garst* van ƒ3.50 tot 4.00. — *Haver* van ƒ1.80, 2.10 tot 2.70. — In *Erwten* gaat niets om.

[illegible] courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 25 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.